

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Mara László főispán.

Alig pár hét előtt gyászkeretbe foglaltuk e helyen vármegyénk váratlanul elhunyt főispánjának nagy nevét.

A természet változtathatlan örök törvénye előtt meghajolva elsirattuk veszteségünket, kifejezésre juttattuk igaz kegyeletünket és szeretetünknek önzelen megnyilatkozásával adóztunk ama férfiú emlékének, a ki jóakarataival, hervadhatlan érdemeivel áldott emléket szíveinkbe véste.

Az emberek letűnnek a tevékenységük színteréről s az élet és jogfolytonosság öröktörvénye szerint újak lépnek a sorompóba.

Midőn Barcsay Kálmán halálának híre megrendítette a Hunyadiak dicső vármegyéjének közönségét, természetszerűleg támadt a lelkekben a gondolat, hogy: „ki lép nyomába?”

És ime, az apostoli király legmagasabb elhatározása, a magyar kormány bizalma és bölcsesége megtalálta a férfit, a ki törvényhatóságunk kormányzására hivatottsággal, képességgel, rátermettséggel és minden tekintetben megfelelő kvalitással bír.

A hivatalos lap f. hó 26-iki száma adta az országnak tudomására, hogy Mara Lászlót, Hunyadvármegye alispánját az apostoli magyar király ugyanezen vármegye főispánjává, legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Öröm és megnyugvás érzete szállt a lelkekbe abban a tudatban, hogy törvényhatóságunk kormányzatához oly férfit állított a legmagasabb

akarat, kinek multja, tudása, tapasztalata s jellem-szilárdsága garanciát nyújt arra nézve, hogy közéletünk hajójának vezetése, irányítása avatott és lelkiismeretes kezekre van bízva.

Szép, nagy, de nehéz a feladat, melyre az új főispán elhivatott. Hunyadvármegye közönsége lelkesedéssel, reménnyel és bizalommal üdvözi őt magas tisztségében, melynek Mara László kinevezése által történt betöltése a legszerencsésebb intézkedésnek tekinthető.

Aki, mint főszolgabíró oly kiváló hivatottsággal és sikerrel végezte a kormányzatára bízott járás adminisztrációját, aki, mint országgyűlési képviselő annyira lelken viselte kerületének vitális érdekeit; a ki, mint alispán a vármegye tanácskozási termében, tehát nemcsak a törvényhatóság, de az ország színe előtt a nemzetiségi tévelgésekkel szemben oly imponáló eréllyel kelt védelmére ama igazságnak, hogy a ki nem hive a magyar nemzeti eszmének, az nem lehet hü és igaz fia ennek a drága hazának, melyben csak egy nemzet lehet és van, és ez a magyar; aki a törvényen kívüli állapotban oly erélyesen állta útját mint alispán — a törvény megkerülésének: az megnyugtató bizonyítékát adta annak, hogy mint a magas kormány kútagja hatalmával élni fog a közjó érdekében, de hatalmával nem él vissza és hogy az ő kormányzata áldása leend ennek a vármegyének.

Mara László ennek a vármegyének szülötte. Itt izmosodott erőssé tettrevágyó akarata, ide köti érdeklődésének, szeretetének nemes vonzódása. A vármegye dicsősége az ő dicsősége is.

Ez a tudat fokozza az osztatlan örömet, mely főispánunkká történt kinevezése folytán az egész vármegye közönségét áthatja, melynek közéletét az ő gondoskodó keze fogja irányítani.

És ha az egész vármegye bizalommal tekint a főispáni szép, de nehéz feladatok teljesítése elé, nekünk itt, a nemzeti határvédelem eme órállomásán hatványozott mértékben van erre okunk. Mert ugyis mint alispán, ugyis mint választó kerületünknek volt országgyűlési képviselője, minden téren bizonyosságát adta a rohamosan és ezéltudatosan fejlődő Zsilvölgy kulturális és gazdasági haladása iránti nemes érdeklődésének, hálára kötelező jó indulatának, melyet magasabb hatáskörben bizonyára fokozottabb mértékben érvényesíthet. És erre legnagyobb szükségünk lesz most, midőn tovább fejlődésünk feltételeinek megszerzése és biztosítása az aktualitás jellegével bír.

Lelkesedéssel, örömmel, reménnyel és bizalommal üdvözljük tehát Öméltóságát ama magas pozícióban, melynek betöltésénél a királyi akarat és a kormány bizalma az egész vármegye közönségének forró ohajtását szentesítette.

Z. K.

Bányászat,

A zsilvölgyi állami köszénbánya.

(Folytatás.)

Ily szempontból nézve a dolgot az sem volt kifogásolható, hogy a salgó-tarjáni köszénbánya r.-t. a zsilvölgyi kincstári köszénbánya haszonbérletéhez azt a privilegium fele biztosítást nyerte, hogy az államvasutaknak a Zsilvölgyből előirányzott évi szén szükségletéből, a mi — számításom szerint — évi 400.000 tonnára volt akkor tehető, a felénél valamivel többet, e

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Tengerparti séták.

A részvét.

Fürdőóra volt az Abbazia tengerparton, melyet nagy kedvteliséssel neveznek a Quarnero gyöngyének, mert széles, fenséges horizontjának, de mindenek felett gyönyörű fekvésének nincsen párja. Olyan ez a láték, mint valami víg opera dekorációja. A háttérben csupa villa: apró, pompás házikók, kertek között, virágok keretében. Az előtérben a kurszalón májuszztétikus épülete és a számtalan lobogódísze, melyek mint egy-egy színes folt rajzolódnak a türkisz-kék égboltra. A terrazon egész sor elegans fogat, giggek, landanerek és automobílok várakoznak.

A fürdő vendégek pompásan illenek ebbe az elragadó keretbe. A fák és ponyvák diszkrét árnyékában szépséges asszonyok ültek kézimunkával foglalatokodva: megannyi eleven divatkép, világoskék moaselin ruhák, fehér piquet-szoknyák; csábítóan izléses fehér sikkák a la Matelot a szőke, barna, fekete hajfűtőkön. Néha egy-egy kerékpáros hölgy cseppent ebbe a tónusba, hogy diszsonaneziát keltsen fantasztikus rövid balerójával, panama kalapjával, tejfehér maroquin-bőrczipőivel, a melyek fölött a feszes fekete harisnyán keresztül áttetszett a rózsaszín test fehérsége.

A tengerben ugyanaz az elegancia. Az ártatlan, ezüstös, tarajos hullámok közt vidám együttlétben kergetődzött, kacagott és bukdácsolt a fekete trikoba

bujt férfiak és a diszkrétén sávos fürdő-toilettjeikben pompázó asszonyok serege.

Csillogó, mozgó, nyüzsgő tarka kép: a fürdő saison elbájoló látványossága. A szegénység kellemetlen ellentéte ide be nem hatol; nines a mi pillanatra is kizökkentsen a hangulatból. Csupa derű, csupa gazdagság, — csupa megelégedetl, kaczagó tekintet, a gondok minden árnyéka nélkül . . .

A látvány oly fűnségesen szép volt, hogy sokáig nem tarthatott. Jött az árnyék: egy szegény, habár tisztán öltözött leány, egy vézna kis teremty, oleső karton ruhában, fekete haján kicsiny fehér kendővel.

Láttam, amint összeránczott szempillákkal kilépett a napfénybe és belevegült az elegáns áradatba, — félenként, zavartan, mintegy elkáprázva a pompás toilettől, a melyek mellett az ő szegényes öltözéke kellemetlenül különbözött s első tekintetre elárulta azt, hogy nem illik erre a tengerpartra, a mely csaknem szalonhoz hasonló. Nagy melege volt a szegénynek, homlokán gyöngysorokként sokasodott a verejték, a melyet megbarnult kezével törölgetett. Láttam a mint egyszerre felcsillant az arcza a vízben lubiczkoló vidám társaság láttára, a hűs habok loccsanására, a melyek szenvedélyes vágyat keltettek benne, hogy ő is belevesse magát a habok közé, ő is megloccsoltassa forró testét az ezüstös, hűs hullámok közt. És hirtelen — mintegy mámoros sebességgel — letette kalapját felbontotta a felső ruháját, leoldotta a czipőit és lebecsátva a szoknyáját, belefutott a vízbe.

Leirhatatlan gyönyörűséggel kapaszkodott majomszerű, ügyetlen mozdulatokkal a kútélbe és hangos örömkáltásokkal paskolta a hullámokat, amelyek időn-

kint végig öntözték sovány csontos testét. Szép, fekete haja egyszerre megbomlott s a vállaira hullott, míg a tenger, a szelid, jóságos tenger befőlte őt kékes, pikelyes vízzel, úgy, hogy immár csaknem egyenlő volt a többi fürdőzőkkel. De voltak pillanatok, — egy-egy habtorlódás közt — a mikor a vízből fölmerült a szürke gyapott inge . . . és a minek jönni kellett: a fürdő mester jött és rákiáltott a szegény leányra, hogy távozzék és figyelmeztette, hogy a kötélhez kizárólag a fürdő vendégeinek van joga, a kik jegyet váltottak és fizettek azért.

A leány ellenkezett s tudni sem akart arról, hogy távozzék a vízből. És mikor rá akart ütni a fürdőmesterre és belekapaszkodott körmeivel az arczába, az egyetlen mozdulattal lerántotta őt a kötélről s a leány belezuhan a vízbe.

Hatalmas hullám torlodott épen a parthoz, a szegény leánynak nem lévén támasza, erőtlen tömegként hömpölygött a habok közt egy pillanatig, aztán arccal végigvágódott a homokon.

A fürdőmester nem volt rossz ember; nyomban odasietett a zátonyra jutott leányhoz s noha az még mindig ellenségének tekintette őt s ütni harapni igyekezett, gyöngéden kiemelte s kivitte a partra, ahol leültette, hogy a napon megszáradjon.

A mit ekkor láttam, az elszomorított. A vízbe lépés előtt még nő volt, de most, a nedves lompos ruhában nem egyéb sáros szennyes rongyok tömegének. Még a haja, az a gazdag fekete haj is tele volt iszapal, önkénytelenül is ez volt első gondja, hogy szétbomlott fürtjeit összekösse, de nem lévén hajtűje, — a mi talán volt, azt is elvesztette a hajótörés pillanatában,

gyenlő árak mellett, ő lesz jogosított szállítani. Ez a szállítás 1901-től kezdve újabb évi 100.000 tonnával emelkedett. Erre nézve a már hivatolt Heller féle Compas elmondja, hogy a részvénytársaság szerződött a magyar állammal, hogy 1901-től 1906-ig évenként 100.000 tonna szénét szállít a farkasvölgyi bányából, a gyorsvonatok futására alkalmas minőségűt. Azt lehetne tehát mondani, hogy a salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság üzletében a zsilvölgyi állami közszénbánya haszonbérlete, a tényleg használt épületek béregyenértékén kívül, és egy versenyző társulató való megszabadulás üzleti értékén kívül, semmi más, mint a kiűs-tárnak fizetett jutalék az államvasutak részére megszerzett szállítási üzleti haszna fejében. A történeti igazság kedvéért meg kell említeni még itt azt is, hogy a salgótarjáni vállalat szállításaival az államvasut általában mindig meg van elégedve és hogy a nevezett társaság a nagy szénstrájk idején a közforgalom biztonságának, a zavartalan szállítás által, valódi hazafias szolgálatot tett.

A leírt módon fennálló haszonbérlet kifogás alá nem jöhet, az esetben, ha az más jogosult érdeket nem sért. Azaz, ha a nyújtott előnyök más bányavállalatok-rak az államvasutakkal, mint egyik legfőbb fogyasztóval szemben, természetesen támasztható igényeire nem méltatlanul hátrányosak, és ha az államvasutakkal kötött szerződésekben megszabott árak nem túlmagasak. Mert ha az államvasutak a tetemes szénmennyiség árát túlfizetik, akkor voltaképpen a magyar állam a saját zsebéből fizeti a haszonbért; s a mit a pénzügyi kormány, mint jóvedelme, felmutat, azt a kereskedelemügyi kormány, mint az államvasutak üzleti mérlegében mutatkozó terhet kéntelenül elszámolni. A mi az elsőlt illeti, a Zsilvölgyében lévő többi közszénbánya érdekét leghelyesebben, a legnagyobb versenytársnak az urikány-zsilvölgyi részvénytársaságnak szempontjából lehet megítélni. Ez a részvénytársaság csakugyan igen tetemesnek találta azt a kedvezést, a melyet a salgótarjáni részvénytársaság, főképpen az utóbbi 100.000 tonnás állami szállítás és az ebben még befoglalt újabb opciók által élvez. Az árak magassága ellen természetesen a társaságnak sines szava, ellenben az államvasutak abban a nézetben vannak, hogy a szóban forgó szén árak igen magasak.

Ha fennebb a salgótarjáni közszénbánya részvénytársaságnak virágzását kívántuk, ugyanezt kívánjuk az urikány-zsilvölgyi részvénytársaságnak is. E társaság nehéz küzdelmeken ment keresztül, a melyek a beléje tetemes pénzt fektetett francia tőkecének bizalmát hazai vállalatok iránt nem nagyon fokozhatták. A vállalat annak idején 4.000.000 forint tőkével alakult. Ez alaptőke a részvényeknek 60%-al való lebeljegyzésével 1.600.000 forintra leszállított, és két ízben való részvény kibocsátással 2.400.000 forintra emelkedett. A kezdetben mutatkozó veszteségek ugyan nem annyira az üzem balsikereinek, mint az alapítással előfordult fezőr-nyereszkedés tulajlásának tudandó be, de azért tagadhatatlanul érezte e vállalat a salgótarjáni társaság kedvezményeinek súlyát. De a közös érdek ugylátszik elenyészett a két fő zsilvölgyi vállalat között mutatkozó diszharmonia, a minék bizonyosága az a tény, hogy legújában közösen vásárolták meg a felső zsilvölgyi közszénbánya társaság bányáit. E. K. L.

— a nedves hajfonatok leomlottak ismét a vállaira, vad külső adta neki. Akkor aztán megkísérelte szükké lett cipőit a vizes harisnyákra húzni, a melyek kötésként esavarodtak össze lábain. Soha életében ilyen kétségbeesetten biabavaló fizikai munkát nem láttam.

Egy előnye volt csak a balesetből, — nem okozott botrányt. Kalandja csaknem észrevétlenül múlt el s e pillanatig alig ügyelt valaki a ponyvasátoron kívül guggoló sáros, rongyos tömegre. Én óvakodtam, hogy a figyelmem reá tereljen s szinte fohászokdram magamban, bárha a szegény teremtesnek ideje volna rendbe szedni a ruháit s szépen észrevétlenül távozni ismét e helyről. De — oh — egy jóságos hölgy, a ki elegáns foulard-ruhában éppen mellette haladt el, résztvéve mögött előtte és megszólította.

— Mit keres maga itt, kedvesem? Menjen haza és öltözzék át! Hiszen meghűl, ha ilyen vizesen itt ülve marad.

Zavartan pillantott föl a leány és azt felelte:

— Nincs nekem hova haza mennem... Fuzinéből jöttem ide, hogy szolgálatot keressék... és egyszerre megkapok a vágy, hogy furdjem... oh, de milyen vágy! — Nem volt furdóruháim...

Ettől feltém csak s ime, valóban tizen, huszan, százan sereglettek köréje — végül az egész furdó közönség. Abbanban ritkák az események, a dolog tehát

Az elkészedett kereskedelmi alkalmazottak.

Petrozsény nagyközség kereskedőosztályának humánosan gondolkozó és minden kapzsiságtól mentes azon része, kik alkalmazottait nem rabzolgáknak tekintették, hanem emberszámba vették már másfél évvel ezelőtt indítottak mozgalmát arra nézve, hogy alkalmazottak, kik a hét hat napjának mindenikén, tekintet nélkül az ünnepekre, naponta 14—15 órán át vannak talpon, a hetedik napon, vasárnapnak délutánján pihenőt nyerjenek, hogy kedvük szerint szorakozhassanak. Ezek a tiszteltemelt kereskedők, a kik nem úgy gondolkoznak, hogy »velünk sem bántak jobban s így minnek lenne nekik jobban« addig értekeztek, addig gyűléseztek míg az emberbaráti szeretet magvai- valamennyi kartarsuk szíveben termékeny talajra találtak s lelkesedéstől elelve mult év július havában kivétel nélkül mindnyájan örömmel írták alá a következő nyilatkozatot:

„Mi alólított kereskedők üzletünket minden vasárnap délbén egy órákor bezárjuk, kivétel csak minden hó fizetés (bányamunkások fizetése) vasárnapja, melyen üzletünket déltűn 5 óráig nyitva tartjuk.

Kötelezzük magunkat ezen egyezés benem tartása esetén 100 (egyszáz), továbbá záróra után bármely csekély elárúsítás esetén újra 100 (egyszáz) korona pénz-bírságot végrehajtás terhe mellett szegények alapjára vagy bármínő jótékony célra lefizetni, végre alávetjük magunkat bármely bíróság ítéletének.

(Az összes kereskedők aláírása).

Ezt a közigazgatás fejéhez is bemutatott nyilatkozatot a mult vasárnapig minden kereskedő hűségese betartta. Ekkor kapta-fogta magát 8 bazárista, támogatva két oláhkereskedő által s rássem hederítve rendbenlőtt teltük következményére egész napon át nyitva tartottak üzletüket.

Ez az eljárás, minék minősítését a nagyközönségre bizzuk, teremtetett azt az esetet, melynek leírását az olvasó megtalálja a »Közönség köréből« rovatban. Addig míg a szegénygyermemek felruházását szemelőtt tartó körtől, a nyilatkozatban kitüntetett bírságok lefizetéséről értesítést nem veszünk, ez ügyet napirenden tartjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Károly napján, f. hó 28-án a petrozsényi járás és a községek tisztviselői testületileg tisztelegtek Buda Károly járási főbírójának névünnepe alkalmából. Janza Vazul szolgabíró tolmácsolta meleg szavakkal azt a szeretetet azt a tisztelget, melylyel a nagyrabecsült járásfőnök iránt nemcsak a vezetése alatt működő járási és községi tisztikar, de az egész járás közönsége viseltetik. Az ünnepelt főbíró biztosította »munkatársait«, hogy a szonokuk által kifejtett szeretet és nagyrabecsülés érzete él lelkében ama derék tisztviselők iránt, kik e járás közigazgatásának buzgó letéteményesei. Jól esik biztosítania — úgy mond — tisztviselőtársait arról, hogy a kötelezőség tudás érzetétől áthatott ily hivatalnokai kar

szenzációt keltett. Mindenki azt hitte, hogy valami gondatlanság történt s a vízbe fult az az ismeretlen valaki. Amikor azonban a szegény fáradt leány, a ki egy ideig mozdulatlanul zsugorodott össze a bálulók között, most ismét neki látott automatikus mozdulattal ruháinak rendbeszedéséhez, egy angolnő a saját hajából adott neki egy-két tül s kitört az általános részvét. Bizonyosan gyűjtést is rendeztek volna számára... De ekkor megjelent a hatalmas két rendőr személyében, a kik a tengerpart rendjére ügyeltek. Szép egyenruhás, fehér battyos rendőrök, a mint ilyen helyen élnek.

Az idősebbik rendőr vitte a szót s ellenszegülést nem tűrő hangon parancsolt:

— No előre; öltözzék fel és kövessen!

Részkető közel kapta magára a lány ruháit s mint hogy csak az egyik cipőjét lelta meg, — tudja Isten, hová került a másik — sántítva követte e kísérelt.

— De hiszen ez a leány részeg! kiáltották a szépen öltözött asszonyok.

— Meg sem bír állani a lábán!

Egyetlen csapásra elpárolgott a pillanatra felébredt részvét. És mialatt a vizes, rongyos eszedleány tovább sántikált a két rendőr között, nem látott senki egyebet, csak egy kellemetlen inczidenst, a mely disszonáns el-lentétől csöppent a ragyogó, nyugodalmus tengerpart elegáns keretébe.

élén, legyen bármily terhes, mégis kellemes a község szolgabíró tiszteletére társas ebédet adtak a közigazgatási tisztviselők, melyen Nagy Miklós Petrozsény község bírója szép beszédben emlékezett meg a petrozsényi járás kormányzó-jának érdemeiről, ki 25 év óta oly példaadó buzgalommal, igazság szeretettel és sikeresen munkál a közigazgatás terén. A községi és körjegyzők részéről Varjassy István petrozsényi és Pietsh István lupényi jegyzők tolmácsolták lelkes szavakkal azt az igaz ragaszkodást melylyel a községek szellemi vezetői és a járás községei a szolgabíró és nagyrabecsült családja iránt viseltetnek. A közigazgatási napszámóinak ritkán van alkalmuk a gondterhes munkát szüneteltetni, de most a szeretet egybegyűjtötte őket néhány órára szívük vonzódása szerint ünnepelni. Y.

— Meghalt Héjas József Petrozsény nagyközség adóügyi jegyzője. Másfél évtizeddel ezelőtt választották meg Fekete Mátéval szemben jegyzőnek. Jó lelkeért s népszerűségért mindenki szerette. Igazi jó barát volt. Jósága okozta anyagi megromlását is. Kérő tőle meghallgatás nélkül nem távozhatott. Nagy része van a petrozsényi gimnázium megalapításában. A kezdet kezdetén sokat járt fáradt és költött ezen intézet érdekében. Ő vezette volt annak idején azt a küldöttséget is a mely Joánovics János és Schäffer Mihályval Bukarestben járt, hogy Tornyait felkérjék az egyik tanári szék elfoglalására. Sok mindennek volt ő Petrozsényben a kezdeményezője. Az utóbbi időben a szurduki hidegvízgyógyintézet felállításán tölte a fejét. Vele, legalább egy időre ez a terv is meghalt. E hó 23-án az élete legjobb éveiben lévő erőteljes férfit az influenza ágyba döntötte, 24-én megkapta a tüdőlobbot s 25-én reggel 4 órákor már halott volt. Hivatalos teendőinek végzése közben hült meg; hetek óta teljesítve házról-házra járás által az I. és II. oszt. kereseti, valamint az új házak adójának összeírását. Temetése in-pozáns volt. Résztvett azon Petrozsény és vidékének minden egyesületén. Ott volt az ipartestület minden egyes tagja élén Andreics János díszelőkkel. Már benne voltak az estében mire a sárkerhez értek. Mintha hallva sem szívesen vitték volna ki az örök nyugalom helyére, oly lassan haladt a menet a Salgó-Tarjáni bányatársulat teljes zenekarának és Péter Károly bandájának gyászinduló mellett. A menetben ott láttuk a szolg. hiv. tagjait, a bányatiszti kart, a járás jegyzői karát, a hunyadvármezei jegyzői egyet képviselőjét Rignál Béla személyében, ki az egyetlet kegyeletét egy hatalmas koszoru elhelyezésével rótta le; — ott volt testületileg a papság, a tanítótság s az előjáróság minden tagja és alkalmazottja. Koszort helyeztek még a ravatalra: a család; az igaz barátak Vassi János; a petrozsényi járás jegyzői kara; Petrozsény község előjárósága; barátai. A temetést Sározy József a petrozsényi első temetkezési egyet tulajdonosa rendezte elég méltányos feltételek mellett és végezte azt oly rendben és oly pontosan felszerelve, mint a hogy az egy elsőrendű intelligens halott végtisztelést megadá-hoz illik. Jolesőleg érintett mindenkit az, hogy midőn a gyászmenet megindult, a megboldogult lakásával szemben lévő gör. keleti templom összes harangjai megkondultak, s azok hangjai is elkísérték a temetőig.

— Esküvő. Schulz Ádám vasúti tisztviselő február hó 7-én esküszik örök hűséget Eder Ottó kedves és mivel leányának Adélnak.

— Hymen. Fodor István petrozsényi derék iparos február hó 11-én lép házasságra özvegy Bus Ferencz kedves leányával Lujzával.

— Eljegyzés. Warhanek Miczi kisasszonyt e hó 24-én jegyezte el Atánász Gyula romániai vámtiszt.

— Halál. Guld József petrozsényi iparosnak felesége, kit évek óta tartottak közsvényes bántalmak ágyhoz kötve, 28-án viradóra jobblőtre szenderült. Nagy részvét mellett temették el.

— Közgyűlés. A petrozsényi takarékpénztár, mely most töltötte be második életévét f. hó 27-én tartotta meg évi közgyűlését. Ugy a közgyűlésen mint lapunk hasábjain is már bemutatott mult évi mérleg —, nyereség és veszteség számla, valamint a forgalmi kimutatás és pénztár forgalom azt igazolják, hogy ez az intézet e völgyben nagy hiányt pótol s fényes jövőnek néz elé. A kamatlábán 8%-ra szállították le.

— **Az előjáróság figyelmébe ajánljuk**, hogy egyes későn hazatérő polgár oly rémséges dörömbölést visz véghez, a házak kapuján az éjjeli órákban, hogy a legmélyebben alvók is fölrettennek. Talán kötelességévé lehetne tenni a háztulajdonosoknak, hogy ha már kapust nem tarthatnak, csináltassanak a lakójuk részére külön kapukulesot, mert a lakók sem dideregnek egy-egy felőrt szívesen az ucca kövezetén s a békésen alvó polgárok sem lesznek kitéve az éjjeli órák kellemetlenségének.

Beküldetett.

— **Helyreigazítás.** A petrozsényi róm. kath. templom javára rendezendő hangversenyre kiküldött meghívók tévedésből kimaradt a rendezők névsorából: Dr. Hajdu Lajos, Mrász János, Payer Arthur, turpoldi Bereczk Ödön, Küley Elemér, Vigh Nándor és Rüdwal Joachim urak neve, mit ily uton bátorodik a közönség előtt helyreigazítani.

a rendezőség.

— **Felmentés.** Megírtak volt még a múlt évben, hogy Koszta László petrozsényi vállalkozót vád alá helyezték erős felindulásban elküvetett halált okozó súlyos testisértes bünteltéért. Szívesen közöljük most már azt a réánéve kellemes hírt is, hogy a dévai kir. törvényszék büntető bírósága Veres József kir. ítélőtáblai bíró elnökelete alatt a folyamatba tett eljárást beszüntette s Kosztát e vád alól teljesen felmentette.

— **Nagyszabású hangverseny és táncmulatság lesz a társulati (Herz) vendéglőben f. évi február hó 2-án a róm. kath. templom javára.** Azt hiszük még élénken emlékszik mindenki a tavalyi kitűnően sikerült hangversenyre. Ilyen lesz ez is. Nem kevesebb mint 120 rendezője van. — A műsor a következő: 1. amerikai induló, 2. Költő és paraszt, nyitány. 3. Esti ábránd (gordonka szólam). 4. Életemből, keringő. 5. Részlet, Monforti Lujza dalműből. 6. 7-ik hegedű hangverseny.

— **Gyógyszertár megnyitás.** Hogy Papp Sándor gyógyszerész, kinek becsületes multját és jelenét Petrozsényben minden számottevő ember ismeri, anyagi áldozatot nem kímélve és minden szakutódását latba vetve, a mai kor követelményeinek megfelelően, az egészségügyi kívánalmak minden ágazatára kiterjedőleg mily modern gyógyszertárt állított fel és rendezett be a nagy jövővel bíró Vulkán községben, azt igazolja annak a részletes vizsgálatnak örvendtes eredménye, melyet f. hó 26-án az üzletnek megnyitása alkalmából Dr. Balog Pál a közigazgatási hatóság közegei jelenlétében megejtett. A bizottság kimondta, hogy az újonnan megnyitott és „Szent Borbála” nevet kapott gyógyszertár bármely nagyobb városban is mint mint a gyógyszertár állhatna meg helyét; s aztán átadták, hogy legyen hasznára a köznek és potoljon egy rég érzett hiányt.

— **A petroleummal való tüzugyjúttás áldozata.** Borzasztó szerencsétlenség történt e hó 14-én Rákosi Mihály vulkani kovácsmester házában. Molnár Katalin, a cseléd, habár a bekövetkezhető veszélyre többször figyelmeztették, megint petroleummal rakott tüzet. A mint az olajat a pisálkáló tűzre öntötte az üveg felrobbant s tartalma előlötötte a leányt. Mire észrevették összevissza volt égve s így kinlódott még két napig, míg a halál magához nem szlítottta. Ez a szomorú eset szolgáljon intőpéldául.

— **Művészeti kronika** cizmen havi folyóirat jelent meg e hó 15-én. Az új illusztrált lap a magyar művészetet szolgálja s ennek terjesztését tűzte ki feladatául. Megjelenik havonként. Előfizetési ára egy évre 2 kor.

— **Felülfizetések.** Az ág. hitv. ev. nőegylet saját pénztára javára f. hó 24-én rendezett és igen sikerült táncmulatságon a következő felülfizetések voltak: Rotter József, bányaigazgató 10 K., Henrick Viktor 3 K., Blaschek Aladár, Frosch Pál, Peccol Anton és Peccol August 2—2 K., Stanka Ávrám, Ráth Gyula, Pelger Mihály, Némethi Zoltán, N. M. bányaabiztos, Kekel Vilmos, Györke Ferencz, Jiroka József, Jakob Péter, Drotzinger János, Kandra Albert, N. N., Zuharets János és Spack N. 1—1 K., Schwöger Ferencz és Fekete Tamás 40—40 fill. és Püfingstgréf János 20 fillér. Nevezett nőegyletnél választmányra e helyen is kifejezi szívélyes köszönetét mindazoknak, kik ezen mulatság sikeréhez hozzájárultak.

— **Nagy csempészetnek** jött nyomára f. hó 22-én Livazény község határában Nagy József pénzügy. fővigyázó vezetése alatt Vas Áron, Tober Ferencz és Istvánfi Sándor vigyázó. 21 drb csempészetet sertet tartoztatnak le egyszerre. A csempészek megszöktek. A serteseket elárverezték.

— **A közönség köréből.** Tekintetes Szerkesztő ur! Petrozsény községe, amely hatóságaink jóvoltából határszéli minősítést nyert, azon törvényes szabadságot kapta, hogy minden ipari és kereskedelmi foglalkozás vasárnap délután 5 óráig teljesíthető — illetőleg a vasárnapi munkaszünet törvényesen csak vasárnap d. u. 5 órákor kezdődik. Kereskedőkön azonban tekintettel alkalmazottjaik feletle súlyos túlterhelésére, — méltányosságból e nyár folyamán egy nyilatkozatot irtak alá a melybeo 100—100 korona bírság terheléssel kötelezték magukat, hogy — vasárnaponként d. u. 1 órákor üzleteiket lezárják. Ezen nyilatkozatot minden nyílt üzlettel bíró egyén aláírta s mindeddig híven be is tartották. Tegnap azonban 1. vagyonbukott Bieber Samuel jelenleg Blumerberg R. és tsa. cég. 2. vagyonbukott Bernstein Sami, most Grünschlag E. cég. 3. vagyonbukott Reichel Lozer most Ruder A. és tsa. cég. 4. vagyonbukott Beiber Jakab jelenleg Schwalb Náthán cég. 5. Hamner Ábrahám, 6. Katz Samuel, 7. Weitzner Jakab. 8. Mánitz Juon, 9. Moldován János és 10. Schneeweisz Jakab, üzleteiket délután is nyitva tartották, a mely a szöszegés az itteni kereskedelmi alkalmazottakat egy kis parázs tüntetésre késztetett, azonban ezen fennebb felsorolt bázárosok, kiknek jórésze nem magyar honos s talán katona szökevény is —, midőn a kereskedelmi alkalmazottak őket üzleteik bezárására felszólították, — Csipárol berendelt erdei famunkás lengyelzsidó honfitársaik segélyével botokkal, vaskampos rudakkal és csákányokkal támadták meg s kényszeríték a kereskedelmi alkalmazottakat a visszavonulásra. Valóban különös, hogy hatóságaink oly közömbösen nézik ezen söpredékek beüzünlését és leteljedését s megtírtik azon piszkos versenyt, melylyel az itteni kereskedőket ma holnap az anyagi tönk és romlás szélére juttatja, — minthogy ezeknek jórésze, mint tulnan látható cégváltozás útján játsza ki hitelezőit míg más része amellett, hogy nyíltüzlettel bír, házalással is foglalkozik, sőt olyan is van, a kinek iparjoga öszeres üzletre szól, de azért nyíltan ujruhák eladásával foglalkozik. — Csak most térek át jelen soraim céljára. Arra kérem a tek. Szerkesztő urat, miszerint ezen ügyet az itteni kereskedelmi alkalmazottak érdekei megvédése céljából becses lapjában kellőképpen szelöztetni kegyeskedjék. Ösmerve tek. Szerkesztő urnak minden igaz ügy iránti érdeklődését, — bizton reménylem, hogy kéresem teljesítését meg nem tagadja s vagyok a tek. Szerkesztő urnak legalázatosabb szolgálja

Neumann Andor könyvelő,
mint a petrozsényi kereskedelmi
alkalmazottak megbízottja.

Petrozsény, 1904. január hó 25-én.

— **Köszönetnyilvánítás.** A felejthetetlen ferj és családientartó elvesztésével reám és árvaírnak nehezett súlyos csapás első napjaiban is, megmérhetetlen fájdalomunk enyhítésére, a részvét örök hálára kötelező széles körben nyilvánult meg. Kiténtető támogatásukért és jóindulatukért fogadják mély tisztelettel párosult köszönetemet: Andreis János kir. bányaatanácsos ur, Rotter József bányaigazgató ur, Varjasy István jegyző ur, a a bányadvármegyeli jegyzőegylet, a járási ipartestület, a társulati zenekar tagjai, a vonos zenekar és mindazok a kik akár szóval, akár írásban megszomorodott szívünkre enyhítő balszámot igyekeztek csepegtetni.

üzv. Héjas Józsefné Tellman Róza.

Farsang.

A kalendárium csinaló rövidre szabta az ideit farsangot, de nem járt túl a bázások eszén, mert alig foglalta el trónját Karneval herceg öfensége, már szletében „furulya szó, vig muzsika járja”.

A rendezőségek gondoskodnak, hogy a táncmulatságok révén különböző jótékonycélokat is mozdítsanak elő.

Ez a nemes törekvés Petrozsényben rendszerint sikerül is. Bizonyosság erre az ideit bálak megnyitója, a bányaaltisztek által a társulati vendéglőben f. hó 6-án rendezett táncestély is, melyen Petrozsény és a vidék előkelősége oly szép számmal volt képviselve, hogy az valóban kedvező világot vet társadalmi életünk színvonalára.

A remekül díszített terem villamos fényárban uszott s pompás menyzet alatt volt a bánya részére fentartott hely, szemben a zenekar emelvényével, melyen a gyulafehérvári es. és kir. ezred teljes kara foglalt helyet s a lady patronesse: Henrich Viktorné urnó megjelenésekor rázendítette a Rákóczi indulót, mely után azonnal megkezdődött a tánc.

A kitűnő zenekar a legjobb csárdásokat olyan remekül játszotta, hogy a legnépszerűbb cigány bandák sem huznak külön talpalávalót. Vidám hangulat mellett a táncmulatság kiválóan kiviradtott tartott és a jótékony célra, az altiszti olvasókör könyvtára javára is szépen jövedelmezett.

A bányaai tisztet Henrich Viktorné urnó lekötőlező szeretetreméltósággal töltötte be, a mi nagyban emelte az estély fényét és hangulatának niveauját.

A jelen volt urhölgyek névsorát a következőkben sikerült összeállítanunk:

Bittner Józsefné, Blaschek Aladárné, Buda Károlyné, Bartalics Istvánné, Ems Jakabné, Frosch Pálné, Faltisz Jaroslavné, Gross L. Leoné, Gurka Antalné, Henrich Viktorné, Huszt Aladárné, Hög Károlyné, Joannovics Jánosné, Krizkó Bohusné, König Józsefné, Lilienthal Gyuláné, Marosy Vinczéné, Nagy Ferenczné, Ott Mátyásné, Priváry Gézáné, Pittner Józsefné, Pfeiffer Józsefné, Rozehnal Jánosné, Rudolf Józsefné, Ráth Gyuláné, Repaczky Ferenczné, Skovran Ákosné, Sziklai Istvánné, Sabathil Ferenczné, Stanka Ávrámné, Szabó Pálné, Solymosy Imréné, Spiegel N.-né, Szüszer Bernátné, Schuhmacher Frigyesné, Schlesinger Józsefné, Tobias Mártonné és Thierjung Miklósné. Leányok: Bittner Zsuzsi, Bittner Margit, Bittner Helén, Bartalics N., Czupony Ilonka, Ems Irma, Gross Margit, Joannovics Katicza, Pfeiffer Ilka, Rozehnal Anna, Rozehnal Olga, Skovran Mari, Stanka Lina, Stanka Szaveta, Szüszer N., Schuhmacher N., Schlesinger Kati, Warhanek Róza és Warhanek Mariezi.

A négyeseket 45—50 pár táncolta s a díszes közönség a vendéglő összes helyiségeit megtöltötte.

Az ételek és italok minősége és felszolgálása is dícséretet érdemel.

A második bál volt a görög keleti és görög katolikus templomok javára szombaton, f. hó 16-án a Wagner szálloda nagyeremben rendezett táncmulatság. Nem voltak sokan, de a kik részt vettek, jól mulattak.

És ezzel be is fejezhetnők bálj tudósításunkat, de az ott tapasztalt örvendtes jelenségek alkalmasszerűvé s indokolták teszik, hogy azokkal foglalkozunk.

Szívesen tesszük.

A táncvigalomról azt mondták, hogy az: „román bál.” Feltűnő volt ez az elnevezés, amennyiben több helyen kifogástalan magyarsággal szerkesztett és a Figuli Antal nyomdájának dícséretére való izlésesen kiállított, igen csinos magyar meghívókat láttunk. Ez tehát legkevesebb sem mutatott arra, hogy a bálnak felekezeti, vagy nemzetiségi jellege akart volna lenni.

A főnyesen világított bálteremben és a mellék termekben társadalmi életünk előkelőségei valamint az iparos- és kereskedelmi osztályhoz tartozó kiválóbb polgárok is magyarul társalogtak. A megjelentek tehát szintén nem kölcsönöztek a táncmulatságnak „román” színezetet.

A cigány felváltva magyar s román népdalokat játszott, a fiatalság ugyan ilyen dalokat énekelt.

Az érintkezés pedig a született magyarok és román nemzetiségiek között olyan szívélyes, olyan bensőség teljes volt, hogy senki sem gondolt a másik valására vagy anyanyelvére.

Mindez örvendtes bizonyossága annak, hogy nálunk a hitfelekezetek és nemzetiségek között a legszívélyesebb jó viszony áll fenn.

Ilyen megbizonyosodást mindenkor készséggel konstatálunk, jeleül annak, hogy még a hitfelekezeti célok előmozdításában sem nyilvánulnak a merev felekezeti szempontok és nemzetiségi tekintetek.

Ily szellemről áthatva közös erővel mozdíthatunk elő minden üdös törekvést és üdülést szorakozást, sőt szívélyes érintkezést találunk még a táncvizigalmakon is.

Amit a folyó hó 16-iki bálon tapasztalni alkalmunk volt, melyről még azt említjük meg, hogy a táncos fiatalok vetekedve gondoskodott a hölgyek mulattatásáról, kiknek névsorát az alábbiakban sikerült összeállítanunk. Asszonyok: Baresay Istvánné, Bittner Adolfné, Boesath Mihályné (Livazény), Bocza Jánosné, Clecán Peterné, Eder Ottóné, Janza Vazulné, Lukácsné, Muntyán Tivadarné, Popenár Jánosné, Préda Jánosné (Petrilla), Ruder Jenóné (Livazény), Rotter Antalné, Rádik Istvánné, Stanka Ávrámné, Saturn Izidorné, Szokol Bazilné (Livazény), Vassi Jánosné (Petrilla) és Weisz Ignáczné.

Leányok: Bittner nővérek, Eder Adél, Clecán Flóra, Halász Mariska, Hubert Angela, Opra Valéria, Popenár Mariska, Pfeiffer Ilka, Popp Laura, Rotter Mariska, Préda Szoika, Stanka nővérek, Saturn Valéria.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Divatáru üzletében egy jó házból való fiut tanoncznak azonnal felveszek.

Petrozsény, 1904. január 26.

Klein Lipót.

Füszér- és vegyeskereskedésembe egy jó házból való fiut azonnal tanoncznak felfogadok.

Petrozsény, 1904. január 27.

Grosz Herman.

KIADÓ

egy üzlethelyiség, két szép szoba, konyha és fűtőkamra pinczepadlással együtt.

Értekezhetni Krausz József-nél
Petrozsény, Kossuth-tér.

Az iszkronyi fűrészgár elvállalja építkezéseknél ablak és ajtóknak száraz anyagból való elkészítését jótállás mellett

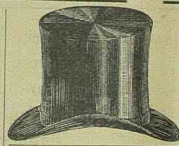
1-5

Eladó házak.

Petrozsény nagyközségnek Málea részében egy három szoba, konyha és pinczéből álló, — ugyisintén Vulkán községben egy öt szobából, üzlethelyiségből, konyhából és kamarából álló — épületeimet az azokhoz tartozó melléképületekkel együtt szabadkézből azonnal eladom

Vulkán, 1904. január 26.

Horváth János.

FISCHEL VOGEL

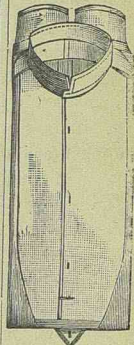
áruháza a „Zöld ház“-hoz Petrozsény.

Áruházomat tekintettel a nagy bizalomra, melylyel igen tisztelt vevőim megajándékozni kegyesek voltak, kibővítettem, megnagyobítottam, berendeztem a legjobb divatárakkal, mit megtéve, kérem a nagy közönség minél nagyobb mérvű b. pártfogását,

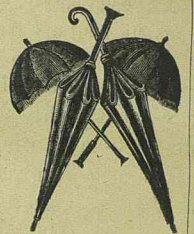
Ajánlom dusan felszerelt raktáromat minden nemű férfi és női confection, rövid- és szövöttárakban. Kalapok, cipők, ingek, gallérok, nyakkendők, nap- és esernyők, creton, voilok, zephirek, oxfordok, chiffon, creas és fonálvásznakban.

Nagy választék menyasszonyi kelengyék, férfi és fiú öltönyökben, valamint minden e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árak mellett, a legjobb minőségben.

Temetkezési kelengyék.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tisztelettel :
Fischel Vogel.

12-12

Eladás
súly szerint
kilónként
K 1.50
és
K 1.90

FŐRAKTÁR:

Weisz Testvérek

Petrozsény.

Minden valóban praktikus
háziasszony

a ki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín tetszetősége után itéli meg, hanem a használatban való tartóságra és olcsóságra súlyt fektet, most csakis szürkére zománczozott

Secessio-edényt vesz.

Westen P. betéti társaság, Pozsony-Ligetfalu.

FŐRAKTÁR:

Weisz Testvérek

Petrozsény.

Eladás
darab szerint
eredeti gyári
árakban
fennfekvő
gyári árlap
után.

2-6

Eladás súly szerint kilónként K 1.20 és K 1.60

Eladása

HERMANN
ADOLFNAK

Petrozsény.

Minden valóban praktikus
háziasszony

a ki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín tetszetősége után itéli meg, hanem a használatban való tartóságra és olcsóságra súlyt fektet, most csakis szürkére zománczozott

Secessio-edényt vesz.

Westen P. betéti társaság, Pozsony-Ligetfalu.

Eladása

HERMANN
ADOLFNAK

Petrozsény.

Eladás darab szerint eredeti gyári árakon alul fennfekvő gyári árlap után.